

Portefeuillehouder: J. Kleijnen
Datum collegevergadering: 4 november 2025
Datum commissievergadering: 25 november 2025
Datum raadsvergadering: 15 december 2025

1. Onderwerp

Beleidsnota Parkeernormen 2025 en Mobiliteitsfondsverordening 2025.

2. Voorstel

- De Beleidsnota Parkeernormen 2025 en de Mobiliteitsfondsverordening 2025 vast te stellen.
- De Beleidsnota Parkeernormen 2012 en de Parkeerfondsverordening 2012 gelijktijdig in te trekken.

3. Inleiding

Een parkeernorm geeft aan hoeveel parkeerplaatsen nodig zijn bij een functie, zoals wonen of werken. Met de Nota Parkeernormen zorgt de gemeente ervoor dat bij **nieuwbouw** en **herontwikkeling** voldoende parkeerplaatsen worden gerealiseerd. Als dit niet op eigen terrein mogelijk is, biedt het parkeerfonds een alternatief via financiële bijdragen aan collectieve (parkeer)voorzieningen.

De huidige Beleidsnota Parkeernormen en de Parkeerfondsverordening van de gemeente Valkenburg aan de Geul zijn opgesteld in 2012 en inmiddels verouderd. Ze sluiten niet meer goed aan op het mobiliteitsbeleid van de gemeente, zoals vastgelegd in de Mobiliteitsvisie 2040 (vastgesteld op 8 juni 2020) en het Mobiliteitsplan (vastgesteld op 13 december 2021). In dit beleid is de ambitie gelegen in duurzame vormen van vervoer, zoals lopen, fietsen, openbaar vervoer en deelauto's. Om hier beter op aan te sluiten, is in het Parkeerbeleidsplan 2024-2028 (vastgesteld op 11 december 2023) opgenomen dat de parkeernormen en het parkeerfonds worden geactualiseerd en beter afgestemd op dit beleid.

4. Beoogd effect / doel

Het doel is om, aan de hand van heldere kaders voor het realiseren van (fiets)parkeerplaatsen bij nieuwe (her)ontwikkelingen, op de lange termijn een duurzame en leefbare gemeente te zijn, waar inwoners, bezoekers en ondernemers veilig werken en leven.

5. Argumenten

1.1 Actualisatie parkeernormen op basis van nieuwe kencijfers en autobezit

Voor het bepalen van de parkeerbehoefte bij nieuwe ontwikkelingen wordt momenteel nog gebruik gemaakt van parkeernormen uit 2012. In 2024 heeft CROW - het onafhankelijke kennisinstituut voor verkeer, infrastructuur, mobiliteit en openbare ruimte - nieuwe landelijke parkeerkencijfers gepubliceerd. De nieuwe *Nota Parkeernormen* sluit aan bij deze actuele cijfers en houdt daarnaast rekening met het huidige autobezit per huishouden in de gemeente, dat op basis van de laatste trends stabiliseert.

1.2 Stimuleren van nieuwe- en herontwikkelingen door lagere parkeernormen

De nieuwe parkeernormen voor ontwikkelingen liggen iets lager dan in de huidige *Nota Parkeernormen*. Dit komt doordat ze beter aansluiten bij het daadwerkelijke autobezit per huishouden in Valkenburg aan de Geul. Zo geldt in de nieuwe nota bij een sociale huurwoning (rijwoning), conform de nieuwe parkeerkencijfers van het CROW, nu een norm van 0,95 parkeerplaats per woning, waar dit eerder nog 1,6 was.

Volgens ontwikkelaars, die zijn geraadpleegd bij het opstellen van de nieuwe nota, sluit de lagere en meer realistische norm beter aan op de praktijk. Dit verlaagt de drempel voor het realiseren van nieuwe ontwikkelingen.

1.3 Fietsvoorzieningen nu onderdeel van ontwikkelvoorwaarden

In de huidige Nota Parkeernormen zijn geen voorwaarden opgenomen voor fietsparkeervoorzieningen bij nieuwbouw of herontwikkeling. In lijn met de uitgangspunten uit het Parkeerbeleidsplan 2024-2028 en de ambities uit het Mobiliteitsplan zijn in de nieuwe nota wél fietsparkeernormen opgenomen. Dit draagt bij aan een integrale benadering van mobiliteit binnen de omgevingsvisie. Door bij nieuwe ontwikkelingen rekening te houden met fietsparkeerplaatsen, wordt het gebruik van de fiets actief gestimuleerd.

1.4 Minder parkeerruimte nodig bij inzet deelauto's

In de nieuwe Nota Parkeernormen wordt ook aandacht gegeven aan de inzet van deelauto's. Als een ontwikkelaar van woningen deelauto's beschikbaar stelt aan bewoners, dan kan de parkeereis (dus hoeveel parkeerplaatsen bij de ontwikkeling gerealiseerd worden) met maximaal 15% worden verminderd. Op deze manier wordt het gebruik van deelmobiliteit gestimuleerd én is er minder ruimte nodig voor het realiseren van eigen parkeerplaatsen.

1.5 Gelijk speelveld voor alle ontwikkelingen: ontwikkelaar verantwoordelijk voor parkeervraag

In de huidige Nota Parkeernormen geldt voor nieuwe of herontwikkelingen in het centrumgebied van Valkenburg - met uitzondering van woningbouw - een algemene ontheffing van de parkeerplicht. Dit betekent dat er geen parkeerplaatsen hoeven te worden gerealiseerd; de parkeervraag wordt opgevangen in de openbare ruimte. Deze regeling is destijds ingevoerd omdat er toen nog restcapaciteit was in de openbare ruimte, en om nieuwe ontwikkelingen te stimuleren.

Inmiddels is de parkeerdruk in het centrum toegenomen en heeft de gemeente in de Gebiedsvisie Valkenburg-Oost 2040 de ambitie uitgesproken om het aantal parkeerplaatsen op straat te verminderen en deze op te vangen in (nieuwe) parkeergarages. In dat licht is het niet langer wenselijk dat nieuwe ontwikkelingen géén verantwoordelijkheid dragen voor hun eigen parkeervraag en dat afwikkelen op de openbare ruimte. Wanneer zij geen parkeeroplossing hoeven te bieden, worden de kosten hiervan feitelijk doorgeschoven naar de gemeente.

Door deze algemene ontheffing niet langer toe te passen, ontstaat bovendien een gelijk speelveld voor alle ontwikkelingen binnen de gemeente.

2.1 Mobiliteitsfonds als instrument voor het stimuleren van duurzame mobiliteitskeuzes

Wanneer het bij een ontwikkeling niet mogelijk is om (volledig) aan de autoparkeereis conform de norm op eigen terrein te voldoen, kan - net als in de huidige nota - in de nieuwe Nota Parkeernormen een ontheffing worden verleend. De initiatiefnemer moet dan aantonen dat de parkeervraag niet op eigen of een ander particulier terrein kan worden opgelost. Als de parkeeroplossing wordt gezocht in de openbare ruimte (bijvoorbeeld omdat daar nog voldoende capaciteit beschikbaar is (wat wordt aangetoond door de aanvrager door middel van een parkeerdrukmeting) of als bij een te hoge parkeerdruk er een beroep wordt gedaan op concrete gemeentelijke plannen voor de aanleg van extra parkeerplaatsen (binnen 10 jaar), dan is een financiële bijdrage aan het Mobiliteitsfonds verplicht.

Het Mobiliteitsfonds vervangt het Parkeerfonds uit 2012. Belangrijk verschil is dat de middelen uit dit nieuwe fonds breder kunnen worden ingezet door de gemeente. Naast het benutten of uitbreiden van openbare autoparkeercapaciteit, kunnen de middelen nu ook worden gebruikt voor bijvoorbeeld fietsparkeerplaatsen of het stimuleren van deelmobiliteit.

6. Kanttekeningen/Risico's

Het niet langer toepassen van de algemene ontheffing van de parkeerplicht voor nieuwe of herontwikkelingen - met uitzondering van woningbouw - kan mogelijk een belemmering vormen voor nieuwe ontwikkelingen.

Het college van burgemeester en wethouders behoudt echter, net als in de huidige Nota Parkeernormen, in de nieuwe nota (artikel 6.3, hardheidsclausule) de mogelijkheid om in zeer uitzonderlijke gevallen een ontheffing van de parkeereis te verlenen. Dit is mogelijk wanneer het algemeen belang van de realisatie van het initiatief zwaarder weegt dan de nadelige gevolgen op het gebied van parkeren.

Het college moet in dat geval gemotiveerd en onderbouwd aangeven waarom wordt afgeweken van de regels zoals opgenomen in de Beleidsnota Parkeernormen.

7. Financiën

De Beleidsnota Parkeernormen 2025 heeft geen directe financiële consequenties voor de gemeente. Voor de Mobiliteitsfondsverordening geldt dit wel. Op basis van een benchmark, waarin de afkoopsom uit het Parkeerfonds 2012 voor een niet te realiseren parkeerplaats is vergeleken met die van andere gemeenten in de regio en met vergelijkbare gemeenten in Nederland, is besloten de afkoopsom te verlagen van €25.000 naar €20.000 per parkeerplaats in het centrum.

De gemeente Valkenburg had met €25.000 de hoogste afkoopsom in de regio. Door het bedrag te verlagen naar €20.000 sluit Valkenburg aan bij gemeenten zoals Sittard-Geleen. Deze aanpassing is bedoeld om nieuwe ontwikkelingen in het centrum te stimuleren, doordat de lagere afkoopsom de financiële drempel voor initiatiefnemers verlaagt.

Het is echter belangrijk te benadrukken dat wanneer de middelen uit het mobiliteitsfonds één op één worden ingezet voor de realisatie van nieuwe parkeerplaatsen in het centrum, en dus niet voor andere mobiliteitsmaatregelen, een afkoopsom van €20.000 niet in verhouding staat tot de werkelijke stichtingskosten van een parkeerplaats in een ondergrondse parkeergarage. Die kosten liggen namelijk tussen de €40.000 en €60.000 per parkeerplaats.

8. Uitvoering

Na vaststelling en publicatie van de Nota Parkeernormen 2025 en de Mobiliteitsfondsverordening 2025 zijn deze van toepassing op nieuwe ontwikkelingen en herontwikkelingen in de gemeente Valkenburg aan de Geul. De beleidsmedewerker Mobiliteit is verantwoordelijk voor het beheer en de uitvoering van de acties met betrekking tot het mobiliteitsfonds.

9. Communicatie

Bij het opstellen van de nieuwe Nota Parkeernormen zijn zowel interne stakeholders van de gemeente - zoals vergunningverleners en beleidsmedewerkers op het gebied van mobiliteit, wonen en toerisme - als externe stakeholders, waaronder projectontwikkelaars, betrokken.

In de themasessie Nota Parkeernormen op 17 februari 2025 bent u eerder geïnformeerd over de belangrijkste wijzigingen in de nieuwe Beleidsnota Parkeernormen én hoe dit tot stand is gekomen.

Na vaststelling van de verordeningen door uw raad worden deze gepubliceerd op www.overheid.nl (Gemeentebblad).

10. Bijlagen

- B1 Beleidsnota Parkeernormen 2025.
- B2 Beleidsnota Parkeernormen 2012.
- B3 Mobiliteitsfondsverordening 2025.
- B4 Parkeerfondsverordening 2012.

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Valkenburg aan de Geul,

mr. G.S. Reehuis
algemeen directeur/gemeentesecretaris

D.M.M.T. Prevoo
burgemeester

De raad van de gemeente Valkenburg aan de Geul,

Gezien het voorstel van het college van burgemeester en wethouders de dato 4 november 2025;

Gehoord de raadscommissie Fysiek Domein de dato 25 november 2025.

B e s l u i t:

- De Beleidsnota Parkeernormen 2025 en de Mobiliteitsfondsverordening 2025 vast te stellen.
- De Beleidsnota Parkeernormen 2012 en de Parkeerfondsverordening 2012 gelijktijdig in te trekken.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad van 15 december 2025.

De raad voornoemd,

mr. J.W.L. Pluijmen,
griffier

D.M.M.T. Prevoo,
voorzitter